

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์

การประยุกต์ทฤษฎีแหล่งกลางในการวิเคราะห์ขอบเขต
บริการของโรงเรียนมัธยมศึกษา ในจังหวัดนครราชสีมา

ผู้เขียน

นางสาววัลภา พรพัชรพงศ์

วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต

สาขาวิชาภูมิศาสตร์

คณะกรรมการตรวจสอบวิทยานิพนธ์

รองศาสตราจารย์ ประหยัด ปานดี ประธานกรรมการ
ศาสตราจารย์ ดร.มนัส สุวรรณ กรรมการ
รองศาสตราจารย์ ดร.เสนห์ ญาณสาร กรรมการ

บทคัดย่อ

การศึกษาเรื่อง การประยุกต์ทฤษฎีแหล่งกลางในการวิเคราะห์ขอบเขตบริการของโรงเรียนมัธยมศึกษา ในจังหวัดนครราชสีมา มีวัตถุประสงค์ 3 ประการคือ 1) ศึกษาเปรียบเทียบขอบเขตบริการของโรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐบาล สายสามัญ ในจังหวัดนครราชสีมา ตามลำดับศักดิ์ของโรงเรียน โดยพิจารณาจากนโยบายการรับนักเรียนปีการศึกษา 2537 และ 2539 2) เปรียบเทียบความสัมพันธ์ระหว่างระยะทางกับจำนวนนักเรียนของแต่ละโรงเรียนในปีการศึกษา 2537 และ 2539 และ 3) วิเคราะห์ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเลือกโรงเรียนของนักเรียน

วิธีการศึกษา เริ่มต้นด้วยการเก็บข้อมูลจากประชากรเป้าหมายทั้งหมด โดยการสัมภาษณ์ การตอบแบบสอบถาม และการสำรวจภาคสนาม แล้วนำมาสร้างแผนที่ ขอบเขต และทิศทาง และแผนที่การกระจายตัวของนักเรียน โดยกำหนดช่วงรัศมีช่วงละ 10 กิโลเมตร เพื่อศึกษาขอบเขตบริการของโรงเรียน และการกระจายตัวของนักเรียนในแต่ละช่วงรัศมี อีกส่วนหนึ่งได้ใช้วิธีการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างนักเรียนโดยคำนวณตามสูตร ได้นักเรียนกลุ่มตัวอย่างปีการศึกษาละ 400 คน เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเลือกโรงเรียน ส่วนกลุ่มตัวอย่างโรงเรียน 13 โรงเรียนใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้นและแบบเจาะจง

ผลการศึกษาขอบเขตบริการของโรงเรียนในปีการศึกษา 2537 และ 2539 เมื่อทดสอบค่า t พบว่า "ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ยกเว้น โรงเรียนลำดับศักดิ์ต่ำเพียงโรงเรียนเดียวที่มีขอบเขตบริการของโรงเรียนทั้งสองปีการศึกษาต่างกันเล็กน้อย กรณีของนโยบายการรับนักเรียน

แต่ละปีการศึกษาไม่มีผลต่อขอบเขตบริการของโรงเรียน โรงเรียนที่มีลำดับศักดิ์ต่างกันขอบเขตบริการไม่เท่ากัน โดยโรงเรียนที่มีลำดับศักดิ์สูงมีขอบเขตบริการกว้างไกลกว่าโรงเรียนที่มีลำดับศักดิ์ต่ำ นอกจากนี้ เมื่อวิเคราะห์ระยะทางกับการกระจายตัวของนักเรียนด้วยอัตราส่วนร้อยละในแต่ละช่วงรัศมี พบว่า การกระจายตัวของนักเรียนจะหนาแน่นรอบ ๆ ที่ตั้งโรงเรียน และจำนวนนักเรียนเบาบางลงตามระยะทางที่เพิ่มขึ้น เนื่องจากนักเรียนจะเลือกโรงเรียนใกล้บ้านแทน

สำหรับการเลือกโรงเรียนของนักเรียน เมื่อวิเคราะห์แถมคะแนน ด้วยการทดสอบหาความสัมพันธ์ด้วยค่าสัมประสิทธิ์เคนดอลล์ พบว่า อันดับของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเลือกโรงเรียนมีความสัมพันธ์สอดคล้องกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยปัจจัยที่นักเรียนให้ความสำคัญมาก คือ ความสะดวกในการเดินทาง ความมีชื่อเสียงของโรงเรียน รายได้ของผู้ปกครอง และโรงเรียนใกล้บ้าน ส่วนปัจจัยที่นักเรียนให้ความสำคัญน้อยที่สุดในการตัดสินใจเลือกโรงเรียนจากการทดสอบค่าความสัมพันธ์คือระดับการศึกษาของผู้ปกครอง การสอบเข้าโรงเรียนอื่นไม่ได้และการเลือกตามเพื่อน

Thesis Title	Application of Central Place Theory to the Analysis of Secondary School Service Areas in Changwat Nakhon Ratchasima.	
Author:	Miss Valapha Pornpacharapong	
M.S. Geography	Master of Science in Geography	
Examining Committee:	Associate Professor Prayad Pandee	Chairman
	Professor Dr. Manat Suwan	Member
	Associate Professor Dr. Sanay Yarnasarn	Member

Abstract

The purpose of this research study can be given as follows: firstly, to compare the area serviced by public secondary schools based on school rank and under consideration of the student admission policy between 1994 and 1996; secondly, to compare the relationship between school distance and number of students in each school during the same period; and thirdly, to analyze factors influencing the students' choice of school.

Various research methods were applied for this study. Relevant data was collected from the target group by means of questionnaire, (structured?/semi-structured?) interview and OBEA¹ at the study site. Site maps were prepared, giving the service area and general direction of the schools and the student distribution within a ten-kilometer radius. The target group was selected by the stratified random sampling method and 400 students per grade level were studied. To learn about decision factors for choosing a specific school, information was gathered from target groups of thirteen different schools, selected by the same sampling method.

Concerning the service area of the mathayom (secondary) grade schools from 1994 and 1996, after using the "t-test" the study showed no significant statistical deviation between the studied schools, with the possible exception of one lower-rank school, which showed a slightly different service area over the study period. Regarding the policy of enlisting new pupils, no impact

¹ OBEA: Observer Based Assessment

or influence could be shown in respect to the area serviced by each school. In general, schools with a higher rank service a larger area and community. Student distribution and relative distance to school showed a preference for a school closer by and the number of students decreased with distance.

Through establishing the Kendall Rank Correlation Coefficient, the study was able to show a significant difference in factors and their relative importance in choosing a school for a student. For example, some students were more concerned about the reputation of their school than the distance from their homes, especially those attending a school with a high reputation. Others were more concerned about distance to school, convenience and family income. The least important factors influencing the selection of a school were the educational level of the parents, recommendations by friends, as well as selecting a school as second choice due to an a failed examination at the originally chosen school.